

Kurser och arrangemang för närstående

Våren 2018

Programmet innehåller kurser
och arrangemang för föräldrar och
andra närstående till barn, tonåringar
och vuxna med funktionsnedsättning.

Kursprogrammet och möjlighet att
prenumerera på nyhetsbrev finns
på www.habilitering.se

Programmet innehåller kurser och arrangemang för föräldrar och andra närstående till barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning. En del kurser vänder sig även till yrkesverksamma.

För varje kurs finns det angivet vem den riktar sig till. Vid tveksamhet, kontakta kursansvarig. Som närstående räknas inte personliga assistenter och andra yrkesverksamma.

Kurser för närstående och gruppverksamheter anordnas också av andra mottagningar. Det kan du läsa mer om på deras respektive hemsida, som du hittar under mottagningar på **www.habilitering.se**.

Anmälan

Anmälan görs på Habilitering & Hälsas webbplats www.habilitering.se/kalendarium. Efter anmälningstidens utgång skickar vi en bekräftelse med besked om du har fått plats, vägbeskrivning till kurslokalen och dylikt.

Har du redan ett konto i Ping Pong via Adhd-center eller Aspergercenter kan du hitta våra kurser när du loggar in.

Visa hänsyn

Av hänsyn till andra åhörare, kan du inte ta med ditt barn på föredrag och arrangemang som inte riktar sig specifikt till barn.

Undvik starka dofter.

Återbud

Anmäl alltid återbud vid förhinder, så att vi kan erbjuda platsen till någon annan.

Kontrollera datum och lokal

Gå in och titta på hemsidan www.habilitering.se/kalendarium, så att du inte missar eventuella datumändringar eller byte av kurslokal.

Kostnad

Kurserna för närstående är kostnadsfria. En avgift för förtäringen tas ut i samband med heldagskurs. OBS! Återbetalning kan inte göras vid avbokning.

Ledigt en arbetsdag

Hör efter med Försäkringskassan om möjlighet till tillfällig föräldrapenning. Vi kan lämna intyg då du deltagit.

Centrum för sällsynta diagnoser vid Karolinska Universitetssjukhuset Solna

Under våren 2018 planeras föreläsningar och temadagar om sällsynta diagnoser. För frågor, kontakta Kristina Gustafsson Bonnier, 08-517 750 97, kristina.gustafsson-bonnier@sll.se. För information och anmälan se www.karolinska.se/sallsyntadiagnoser.

Önskemål och synpunkter

Hör gärna av dig med önskemål och synpunkter till forumfunktionshinder.sllso@sll.se eller 08-123 350 20.

Innehåll

För närstående till barn

1.	Appar för språkträning (iPad och Android)	5
2.	Hjärnans funktioner och kognitiva utmaningar i vardagen	5
3.	Appar för språkträning (iPad och Android)	5
4.	Grundkurs för föräldrar till barn och ungdomar (5-17 år) med autism (ASD) och intellektuell funktionsnedsättning (IF)	6
5.	Autismspektrumdiagnos (Aspergers syndrom) – en introduktion	6
6.	Arbeta med barn och ungdomar som har adhd	6
7.	AKK i vardagen – hur får man det att fungera?	6
8.	Förstå sorgen och hantera den i vardagen	7
9.	Psykisk hälsa och ohälsa hos vuxna med autism	7
10.	PODD – tvådagars introduktionskurs	7
11.	Sexualitet och intellektuell funktionsnedsättning	7
12.	Hur kan man prata med sitt barn om funktionsnedsättningen	8
13.	Barn och ungdomar med adhd	8
14.	Ågesta folkhögskola - elever berättar om skola och fritid	8
15.	Föräldrakraft – att få kraft och ork att räkna till	8
17.	Samordnad individuell plan	9
18.	Temadag om Downs syndrom	9
19.	Föräldrakraft – att få kraft och ork att räkna till	9
20.	Föräldraträningsprogram för föräldrar till barn och ungdomar (5-17 år) med autism (ASD) och intellektuell funktionsnedsättning (IF)	10
22.	Stress i ett utmanat föräldraskap	10
23.	Introduktion till intellektuell funktionsnedsättning	11
24.	Bo Hejlskov Elvén föreläser om lågaffektivt bemötande	11
25.	Annorlunda tänkande vid Intellektuell funktionsnedsättning/ utvecklingsstörning	11
26.	Temaeftermiddag om Downs syndrom för mor- och farföräldrar	12
27.	Kommunikationspass – en metod som underlättar samtal med en person som använder AKK	12
28.	Att som enskild använda sig av lagarna SoL och LSS för hjälp och stöd	12
29.	Stress i ett utmanat föräldraskap (asd)	13
30.	Styrkan i att vara två	13
31.	Skuggsyskon – en utbildningspjäs av och med Östra Teatern	13
32.	Struktur och hjälpmedel i vardagen för barn med adhd/add	13
33.	Mitt barns rättigheter – skolans juridik	14
34.	Föräldrakraft – att få kraft och ork att räkna till	14
35.	Mediciner vid adhd/add	14
36.	Arbeta med barn och ungdomar som har adhd	14
37.	Ågesta folkhögskola - elever berättar om arbete och boende	15
38.	Bokläsning – anpassade böcker	15
39.	Medicinering när man har två neuropsykiatriska diagnoser: adhd/add och ASD	15
40.	PODD – tvådagars introduktionskurs	16
41.	Skolans stöd till barn med funktionsnedsättning	16
42.	Små barn med hjärnskada	16
43.	Små barn med hjärnskada - mor- och farföräldrar	16

För närstående till ungdomar

1.	Appar för språkträning (iPad och Android)	5
2.	Hjärnans funktioner och kognitiva utmaningar i vardagen	5
3.	Appar för språkträning (iPad och Android)	5
4.	Grundkurs för föräldrar till barn och ungdomar (5-17 år) med autism (ASD) och intellektuell funktionsnedsättning (IF)	6
5.	Autismspektrumdiagnos (Aspergers syndrom) – en introduktion	6
6.	Arbeta med barn och ungdomar som har adhd	6
7.	AKK i vardagen – hur får man det att fungera?	6
8.	Förstå sorgen och hantera den i vardagen	7
9.	Psykisk hälsa och ohälsa hos vuxna med autism	7
10.	PODD – tvådagars introduktionskurs	7
11.	Sexualitet och intellektuell funktionsnedsättning	7
13.	Barn och ungdomar med adhd	8
14.	Ågesta folkhögskola - elever berättar om skola och fritid	8
15.	Föräldrakraft – att få kraft och ork att räcka till	8
17.	Samordnad individuell plan	9
19.	Föräldrakraft – att få kraft och ork att räcka till	9
20.	Föräldraträningsprogram för föräldrar till barn och ungdomar (5-17 år) med autism (ASD) och intellektuell funktionsnedsättning (IF)	10
21.	Godmanskap	10
22.	Stress i ett utmanat föräldraskap	10
24.	Bo Hejlskov Elvén föreläser om lågaffektivt bemötande	11
25.	Annorlunda tänkande vid Intellektuell funktionsnedsättning/ utvecklingsstörning	11
27.	Kommunikationspass – en metod som underlättar samtal med en person som använder AKK	12
28.	Att som enskild använda sig av lagarna SoL och LSS för hjälp och stöd	12
29.	Stress i ett utmanat föräldraskap (asd)	13
30.	Styrkan i att vara två	13
31.	Skuggsyskon – en utbildningspjäs av och med Östra Teatern	13
33.	Mitt barns rättigheter – skolans juridik	14
34.	Föräldrakraft – att få kraft och ork att räcka till	14
35.	Mediciner vid adhd/add	14
36.	Arbeta med barn och ungdomar som har adhd	14
37.	Ågesta folkhögskola - elever berättar om arbete och boende	15
39.	Medicinering när man har två neuropsykiatriska diagnoser: adhd/add och ASD	15
40.	PODD – tvådagars introduktionskurs	16

För närstående till vuxna

1.	Appar för språkträning (iPad och Android)	5
2.	Hjärnans funktioner och kognitiva utmaningar i vardagen	5
3.	Appar för språkträning (iPad och Android)	5
5.	Autismspektrumdiagnos (Aspergers syndrom) – en introduktion	6
7.	AKK i vardagen – hur får man det att fungera?	6
9.	Psykisk hälsa och ohälsa hos vuxna med autism	7
10.	PODD – tvådagars introduktionskurs	7
14.	Ågesta folkhögskola - elever berättar om skola och fritid	8
16.	Vuxna med adhd	9
17.	Samordnad individuell plan	9
21.	Godmanskap	10
24.	Bo Hejlskov Elvén föreläser om lågaffektivt bemötande	11
25.	Annorlunda tänkande vid Intellektuell funktionsnedsättning/ utvecklingsstörning	11
27.	Kommunikationspass – en metod som underlättar samtal med en person som använder AKK	12
28.	Att som enskild använda sig av lagarna SoL och LSS för hjälp och stöd	12
31.	Skuggsyskon – en utbildningspjäs av och med Östra Teatern	13
37.	Ågesta folkhögskola - elever berättar om arbete och boende	15
40.	PODD – tvådagars introduktionskurs	16

1. Appar för språkträning (iPad och Android)JAN
24*För närstående till personer med funktionsnedsättning*

Vi visar ett granskat urval av appar som lämpar sig för språkträning inom olika områden: ordförråd, ordförståelse, olika begrepp och kategorisering, lyssningsövningar, ljud- och talträning, grammatik, meningsbyggnad, berättande och tidig läs- och skrivinlärning.

Vissa appar kan anpassas med eget innehåll och bilder och vi ger exempel på hur det kan göras. Det kommer även finnas möjlighet att prova på olika appar och diskutera hur man använder dem utifrån olika behov och intressen.

Ta gärna med din egen iPad om du har frågor eller vill ha hjälp med någon app du redan har.

Tid	24 januari 2018, 13.00-16.30
Plats	StoCKK, Sabbatsbergs Sjukhus, Olivecronas väg 7, plan 2
Ansvarig	Karen Meyer, 08-123 351 50, stockk.slso@sll.se
Sista anmälningdag	7 januari 2018 på www.habilitering.se/kalendarium

2. Hjärnans funktioner och kognitiva utmaningar i vardagenJAN
24*För föräldrar, andra närstående och yrkesverksamma*

Rita Ehrenfors föreläser tillsammans med Niklas Håkansson. Rita är leg arbetsterapeut med mångårig erfarenhet som verkat för utveckling av hjärnskaderehabilitering under flera decennier. Niklas är 25 år, van föreläsare som är expert på de funktionsnedsättningar han har levt med i 9 år.

Niklas ger beskrivningar av vilka problem han upplever efter ett slag i huvudet 2008. Rita beskriver hur hjärnan fungerar och vad som ligger bakom de olika svårigheterna. De har fokus på kognition och beteende och pratar bland annat om uppmärksamhet, perception, minne och impuls kontroll. De berättar om framgångsfaktorer och hinder under kampen tillbaka efter en skada. Efter en kort paus fortsätter Rita att beskriva olika strategier och metoder för att stödja personer med dessa svårigheter.

Tid	24 januari 2018, 18.00-21.00
Plats	Josabethsalen, Olivecronas väg 7, Sabbatsberg
Ansvarig	Anne Skaarud, 08-123 350 24, anne.skaarud@sll.se
Sista anmälningdag	14 januari 2018 på www.habilitering.se/kalendarium

3. Appar för språkträning (iPad och Android)JAN
29*För närstående till personer med funktionsnedsättning*

Vi visar ett granskat urval av appar som lämpar sig för språkträning inom olika områden: ordförråd, ordförståelse, olika begrepp och kategorisering, lyssningsövningar, ljud- och talträning, grammatik, meningsbyggnad, berättande och tidig läs- och skrivinlärning.

Vissa appar kan anpassas med eget innehåll och bilder och vi ger exempel på hur det kan göras. Det kommer även finnas möjlighet att prova på olika appar och diskutera hur man använder dem utifrån olika behov och intressen.

Ta gärna med din egen iPad om du har frågor eller vill ha hjälp med någon app du redan har.

Tid	29 januari 2018, 16.30-20.00
Plats	StoCKK, Sabbatsbergs Sjukhus, Olivecronas väg 7, plan 2
Ansvarig	Karen Meyer, 08-123 351 50, stockk.slso@sll.se
Sista anmälningdag	10 januari 2018 på www.habilitering.se/kalendarium

4. Grundkurs för föräldrar till barn och ungdomar (5-17 år) med autism (ASD) och intellektuell funktionsnedsättning (IF)

FEB
7

Föräldrar till barn och ungdomar 5-17 år med ASD och IF

Kursen är för föräldrar som vill få grundläggande kunskap om vad autism och intellektuell funktionsnedsättning innebär. Kursen ger dig teoretiska kunskaper och praktiska tips. Vi varvar föreläsningsspass med diskussioner och erfarenhetsutbyten.

Tid 7, 14, 21 februari, 7 mars 2018, 09.00-12.00
Plats Aspergercenter, Tideliussgatan 12, Rosenlund, plan 3
Ansvarig Psykolog Katrine Soenderskov/Socionom Claudia Chaves Martins
Sista anmälningdag 26 januari 2018 på www.habilitering.se/kalendarium

5. Autismspektrumdiagnos (Aspergers syndrom) – en introduktion

FEB
7

För alla intresserade. Ingen föranmälan.

Föredraget ger en introduktion till vad autismspektrumdiagnos utan intellektuell funktionsnedsättning innebär, utifrån vetenskap och ur ett inifrånperspektiv. Föreläsare är SvenOlof Dahlgren, fil.dr och leg. psykolog, sakkunnig på Autismforum och Jill Söderlund som har Aspergers syndrom.

Tid 7 februari 2018, 18.00-21.00
Plats Rörstrands konferenscenter, Rörstrandsgatan 5, Stockholm
Ansvarig Marie Bökman, 08-123 350 21, marie.bokman@sll.se

6. Arbeta med barn och ungdomar som har adhd

FEB
8

För alla intresserade. Ingen föranmälan.

Föreläsningen ger grundläggande kunskap om adhd med fokus på strategier för dig som arbetar med barn och ungdomar. Du får med dig både strategier och verktyg att använda i ditt arbete. Föreläsare är Emma Sjöström, leg psykolog på adhd-center.

Tid 8 februari 2018, 13.30-16.30
Ansvarig Tomas Myrberg, 08-123 350 28, tomas.myrberg@sll.se
Plats Rörstrands konferenscenter, Rörstrandsgatan 5, Stockholm

7. AKK i vardagen – hur får man det att fungera?

FEB
15

För närstående till personer med funktionsnedsättning

StoCKK inbjuder till en eftermiddag om alternativ och kompletterande kommunikation (AKK). Vi går igenom olika metoder och strategier, beskriver kommunikativa utvecklingsnivåer, visar olika typer av AKK och pratar om förhållningssätt som kan vara till hjälp för personer med kommunikationssvårigheter. Föreläsning varvas med praktiska moment där du som anhörig får pröva olika former av AKK.

Tid 15 februari 2018, 13.00-16.00
Plats StoCKK, Sabbatsbergs Sjukhus, Olivecronas väg 7, plan 2
Ansvarig Karen Meyer, 08-123 351 50, stockk.slso@sll.se
Sista anmälningdag 29 januari 2018 på www.habilitering.se/kalendarium

8. Förstå sorgen och hantera den i vardagen

FEB
16

För föräldrar till barn och ungdomar upp till 18 år med funktionsnedsättning

Kerstin Edberg är certifierad sorgbearbetningshandledare och mamma till unga vuxna tvillingdöttrar. Flickorna har autism, adhd, utvecklingsstörning och epilepsi. Kerstin pratar om vad sorg är och hur vi kan lära oss att känna igen den och förhålla oss till den i vardagen. Hon berättar också om sin egen personliga resa och delar med sig av sina erfarenheter.

Tid	16 februari 2018, 09.00-12.00
Plats	Ersta konferens, Erstagatan 1K, Stockholm
Ansvarig	Marie Bökman, 08-123 350 21, marie.bokman@sll.se
Sista anmälningdag	21 januari 2018 på www.habilitering.se/kalendarium

9. Psykisk hälsa och ohälsa hos vuxna med autism

FEB
22

För närstående till personer med funktionsnedsättning samt för yrkesverksamma

När man har både autism och en annan psykiatrisk diagnos påverkas livet. Överläkare Lena Nylander har lång erfarenhet inom allmän psykiatri och med personer som har en autismdiagnos, med eller utan intellektuell funktionsnedsättning. Hon har även ett anhörigperspektiv då hennes son har autism och intellektuell funktionsnedsättning. Lena beskriver i denna föreläsning på ett tydligt sätt hur relationen mellan de olika diagnoserna kan se ut.

Tid	22 februari 2018, 13.00-16.00
Plats	Rörstrands konferenscenter, Rörstrandsgatan 5, Stockholm
Kostnad	500 kr exkl. moms, närstående kostnadsfritt
Ansvarig	Marie Bökman, 08-123 350 21, marie.bokman@sll.se
Sista anmälningdag	28 januari 2018 på www.habilitering.se/kalendarium

10. PODD – tvådagars introduktionskurs

MAR
7

För alla som arbetar med personer i behov av AKK, samt närstående till personer i behov av AKK

PODD står för Pragmatisk Organisering av Dynamisk Display och är ett kommunikations-material som utgår från typisk språkutveckling och att språket utvecklas genom användning. Kursen ger bl a en grundkunskap i att använda PODD-materialet och anpassa det efter hur det individuella behovet ser ut. Kursen är även ett första steg i att kunna bli handledare i PODD, d v s att introducera PODD för enskilda AKK-användare. Syftet med PODD är att ge personer som använder AKK ett ordförråd som gör att de kan kommunicera om vad de vill, oavsett vem de kommunicerar med eller i vilken miljö de befinner sig i.

Tid	7 och 8 mars 2018, 08:30 – 16:30
Plats	StoCKK, Sabbatsbergs Sjukhus, Olivecronas väg 7, plan 2
Kostnad	Kostnadsfritt för närstående, 2700 kr exkl. moms för yrkesverksamma
Ansvarig	Karen Meyer, 08-123 351 50, stockk.slso@sll.se
Sista anmälningdag	15 februari 2018 på www.habilitering.se/kalendarium

11. Sexualitet och intellektuell funktionsnedsättning

MAR
8

För föräldrar till barn och ungdomar upp till 18 år med intellektuell funktionsnedsättning

Föreläsare är leg. psykolog Ellinor Isfors från UNG samtalsgrupper och socionom Tomas Myrberg med mångårig erfarenhet från samma verksamhet. Under kvällen pratar de om hur man kan stötta barns utveckling kring frågor som rör sexualitet. Föreläsningen tar t.ex. upp integritet och ger tips på hur man som förälder kan göra för att lyckas hålla samtal om sexualitet levande.

Tid	7 mars 2018, 18.00-20.00
Plats	Vita bergen, Rosenlund, Tideliussgatan 12, Stockholm
Ansvarig	Tomas Myrberg, 08-123 350 28, tomas.myrberg@sll.se
Sista anmälningdag	11 februari 2018 på www.habilitering.se/kalendarium

12. Hur man kan prata med sitt barn om funktionsnedsättningen

MAR
8

För föräldrar till barn upp till 12 år med funktionsnedsättning

Den här kvällen handlar om hur man kan prata med sitt barn om barnets funktionsnedsättning – redan innan frågorna kommer. Lena Sorcini, psykolog på habiliteringen, har stor erfarenhet av samtal kring dessa frågor. Hon föreläser om vikten av att tala med barn om funktionsnedsättningen och hur du kan förebygga problem och stärka ditt barn inför framtiden

Tid	8 mars 2018, 18.00-20.00
Plats	Josabethsalen, Olivecronas väg 7, Sabbatsberg
Ansvarig	Eva Forss, 08-123 350 13, eva.forss@sll.se
Sista anmälningdag	25 februari 2018 på www.habilitering.se/kalendarium

13. Barn och ungdomar med adhd

MAR
12

För alla intresserade. Ingen föranmälan.

Föreläsningen ger grundläggande kunskap om adhd hos barn och ungdomar; om symtomen och vad diagnosen innebär, förekomst, orsaker, diagnostik och behandling. Föreläsare är leg psykolog från adhd-center.

Tid	12 mars 2018, 18.00-20.00
Plats	Rosenlunds aula, Tideliussgatan 12, Stockholm
Frågor	kurser.adhd@sll.se

14. Ågesta folkhögskola - elever berättar om skola och fritid

MAR
15

För alla intresserade

Hur kan det vara att gå i skolan eller studera när man har Aspergers syndrom? En grupp studerande vid Ågesta folkhögskola berättar om sin skoltid och delar med sig av sina erfarenheter. De har Aspergers syndrom och går Ågestas ettåriga informatörsutbildning, men där slutar likheterna. Vi får höra om såväl positiva som negativa upplevelser, om erfarenheter från grundskola, gymnasium och högskola, vanlig skolgång, AS-klasser och om olika sorters stöd. Hur har det sett ut med klasskamrater, lärare, lektioner, raster, skolmiljö och prov? Vad har fungerat och vad har inte fungerat? Hur har fritiden fungerat under skoltiden?

Tid	15 mars 2018, 13.30-16.00
Plats	Josabethsalen, Olivecronas väg 7, Sabbatsberg
Ansvarig	Tomas Myrberg, 08-123 350 28, tomas.myrberg@sll.se
Sista anmälningdag	4 mars 2018 på www.habilitering.se/kalendarium

15. Föräldrakraft – att få kraft och ork att räcka till

MAR
16

För föräldrar till barn och ungdomar upp till 18 år med funktionsnedsättning

Att vara förälder till ett barn med funktionsnedsättning ställer ofta stora krav. Hur får du kraft att orka och räcka till? Kursen visar hur man kan ta vara på sin tid och energi. Handledare är Britta Lundkvist, beteendevetare och förälder till en ungdom med funktionsnedsättning. Tillsammans med henne arbetar gruppen aktivt för att hitta redskap som ger ökad kraft och styrka.

Tid	16 mars 2018, 09.00-16.00
Plats	Rörstrands konferenscenter, Rörstrandsgatan 5, Stockholm
Ansvarig	Helena Bjerkelius, 08-123 350 22, helena.bjerkelius@sll.se
Sista anmälningdag	18 februari 2018 på www.habilitering.se/kalendarium

16. Vuxna med adhd

MAR
19

För alla intresserade. Ingen föranmälan.

Föreläsningen ger grundläggande kunskap om adhd hos vuxna; om symtomen och vad diagnosen innebär, förekomst, orsaker, diagnostik och behandling. Föreläsare är leg psykolog från ADHD-center.

Tid 19 mars 2018, 18.00-20.00
Plats Rosenlunds aula, Tideliusgatan 12, Stockholm
Frågor kurser.adhd@sll.se

17. Samordnad individuell plan

MAR
20

För närstående till personer med funktionsnedsättning

Alla som har kontakt med socialtjänst och hälso- och sjukvård samtidigt och behöver få insatserna samordnade har möjlighet att få en samordnad individuell plan, SIP. Syftet med SIP är att det ska bli tydligt vem som gör vad och minska risken att enskilda bollas mellan olika verksamheter eller faller mellan stolarna. SIP är sedan 2010 lagstiftat i både socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen. Föreläsningen berör följande frågor: Hur får din närstående en SIP? Vilka verksamheter kan delta på SIP-möten? Hur går ett SIP-möte till och hur följs planen upp? Hur skiljer sig SIP mot andra planer, till exempel individuell plan enligt LSS? Föreläsare är Rebecca Hedenstedt, samverkansstrateg i Hässelby-Vällingby, tidigare SIP-samordnare i stadsdelen.

Tid 20 mars 2018, 18.00-20.00
Plats Josabethsalen, Olivecronas väg 7, Sabbatsberg
Ansvarig Helena Bjerkelius, 08-123 350 22, helena.bjerkelius@sll.se
Sista anmälningdag 4 mars 2018 på www.habilitering.se/kalendarium

18. Temadag om Downs syndrom

MAR
22

För föräldrar till barn 0-2 år med Downs syndrom

En temadag för nyblivna föräldrar till barn med Downs syndrom. Kerstin Lindholm Wallander, specialist barn- och ungdomsmedicin talar om medicinska frågor. Mickan Lüning berättar om Svenska Downföreningen. En förälder berättar hur det kan vara att vara förälder till ett barn med Downs syndrom. Medverkar gör också psykologer och specialpedagoger vid spädbarnsverksamheten Tittut. Syftet med dagen är att få mer kunskap och att få möjlighet att dela tankar och upplevelser i grupp med andra föräldrar.

Tid 22 mars 2018, 09.30-16.00
Plats Olivecronas väg 7, plan 3, Spädbarnsverksamheten Tittut
Kostnad 150 kr, kaffe och lunch ingår
Ansvarig Tittut, 08-123 350 75, tittut.sls@sll.se
Sista anmälningdag 4 mars 2018 till tittut.sls@sll.se, 08 123 350 75

19. Föräldrakraft – att få kraft och ork att räcka till

APR
10

För föräldrar till barn och ungdomar upp till 18 år med funktionsnedsättning

Att vara förälder till ett barn med funktionsnedsättning ställer ofta stora krav. Hur får du kraft att orka och räcka till? Kursen visar hur man kan ta vara på sin tid och energi. Handledare är Britta Lundkvist, beteendevetare och förälder till en ungdom med funktionsnedsättning. Tillsammans med henne arbetar gruppen aktivt för att hitta redskap som ger ökad kraft och styrka.

Tid 10 april 2018, 09.00-16.00
Plats Rörstrands konferenscenter, Rörstrandsgatan 5, Stockholm
Ansvarig Helena Bjerkelius, 08-123 250 22, helena.bjerkelius@sll.se
Sista anmälningdag 18 mars 2018 på www.habilitering.se/kalendarium

20. Föräldraträningsprogram för föräldrar till barn och ungdomar (5-17 år) med autism (ASD) och intellektuell funktionsnedsättning (IF)

APR
11

Föräldrar till barn och ungdomar 5-17 år med ASD och IF

Föräldraträningsprogrammet kan hjälpa dig att förebygga och hantera beteendeproblem som uppstår. Kursen bygger på ett beteendeterapeutiskt förhållningssätt med inslag av tydliggörande pedagogik. Vi träffas för föreläsningar, gruppdiskussioner och individuella hemuppgifter utifrån specifika teman. Det är en fördel att ha gått en introduktionskurs innan man deltar i programmet. Gruppen träffas vid sex tillfällen samt ett uppföljningstillfälle några veckor efter avslutad kurs. Inför kursstart kommer alla anmälda att bli uppringda av en av kursledarna som stämmer av kursens innehåll med föräldrarnas förväntningar.

Tid	11, 18, 25 april, 2, 9, 16 maj, 09.00-12.00, 13 juni 09.00-11.00
Plats	Aspergercenter, Tideliugatan 12, Rosenlund, plan 3
Ansvarig	Psykologerna Cathrine Terreros och Katrine Soenderskov
Sista anmälningdag	25 mars 2018 på www.habilitering.se/kalendarium

21. Godmanskap

APR
11

För närstående till ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning, gode män och yrkesverksamma

Vad innebär det att ha en god man och när kan det stödet behövas? Vem kan åta sig uppdraget? Hur är det att som förälder/syskon/anhörig företräda sin anhörig? Om det uppstår problem i godmanskabet, vad kan man göra då? Denna föreläsning handlar om dessa och liknande frågeställningar kring godmanskap. Föreläsare är Eva von Scheele, tidigare jurist på Sveriges Kommuner och Landsting. Hon har även samarbetat med FUB (Föreningen för barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning) kring dessa frågor.

Tid	11 april 2018, 13.00-16.00
Plats	Josabethsalen, Olivecronas väg 7, Sabbatsbergs sjukhus
Kostnad	500 kr exkl. moms, närstående och gode män kostnadsfritt
Ansvarig	Helena Bjerkelius, 08-123 350 22 helena.bjerkelius@sll.se
Sista anmälningdag	25 mars 2018 på www.habilitering.se/kalendarium

22. Stress i ett utmanat föräldraskap

APR
12

För föräldrar till barn och ungdomar upp till 18 år med adhd/add

Föräldrar som har barn med adhd/add upplever ofta mer stress i vardagen. Hur förhindrar man då att själv bli utmattad? Vad är viktigt att tänka på när man är förälder till ett barn med adhd/add där tillvaron ofta är prövande för både barn och förälder? Föreläsningen kommer att belysa både risk- och friskfaktorer samt ge tips på hur man hanterar ett föräldraskap som ofta är mer utmanande än vanligt. Kvällens föreläsare Bella Stensnäs, leg. psykolog på Stressmottagningen, har under många år arbetat med stressrelaterad ohälsa.

Tid	12 april 2018, 18.00 - 20.30
Plats	Aulan, Rosenlund, Tideliugatan 12, Stockholm
Ansvarig	Tomas Myrberg, 08-123 350 28, tomas.myrberg@sll.se
Sista anmälningdag	11 mars 2018 www.habilitering.se/kalendarium

23. Introduktion till intellektuell funktionsnedsättning

APR
13

För föräldrar och andra närstående till barn upp till 13 år med intellektuell funktionsnedsättning

Under dagen går man igenom vad intellektuell funktionsnedsättning innebär, hur man går tillväga för att ställa diagnos samt belyser frågor som rör konsekvenser i vardagen för barnet och familjen. Psykologerna Karin Johansson och Lena Sorcini från Habilitering & Hälsa föreläser och håller i diskussionerna. Det kommer att finnas utrymme för erfarenhetsutbyte med andra föräldrar. Dagen avslutas med besök i StoCKK:s visningsmiljö med exempel på hjälpmedel och konsumentprodukter.

Tid	13 april 2018, 09.00-16.00
Plats	StoCKK, Sabbatsbergs Sjukhus, Olivecronas väg 7, plan 2
Ansvarig	Tomas Myrberg, 08-123 350 28, tomas.myrberg@sll.se
Sista anmälningdag	11 mars 2018 www.habilitering.se/kalendarium

24. Lågaffektivt bemötande

APR
17

För närstående till personer med funktionsnedsättning samt yrkesverksamma

Hur undviker och bemöter man konflikter hos personer med utvecklingsstörning eller autism, Aspergers syndrom, adhd eller annan neuropsykiatrisk funktionsnedsättning? Föreläsare är Bo Hejlskov Elvén leg. psykolog. Han arbetar bland annat med hantering av problemskapande beteende hos personer med neuropsykiatriska diagnoser. Föreläsningen är praktiskt inriktad med konkreta förslag på hur man kan undvika och hantera konflikter.

Tid	17 april 2018, kl 13.00-16.00
Plats	Rörstrands konferenscenter, Rörstrandsgatan 5, Stockholm
Kostnad	500 kr exkl. moms, närstående kostnadsfritt
Ansvarig	Eva Forss, 08-123 350 13, eva.forss@sll.se Tomas Myrberg, 08-123 350 28, tomas.myrberg@sll.se
Sista anmälningdag	18 mars 2018 på www.habilitering.se/kalendarium

25. Annorlunda tänkande vid intellektuell funktionsnedsättning/ utvecklingsstörning

APR
19

För närstående till personer med intellektuell funktionsnedsättning och yrkesverksamma

Om de grundläggande förmågor som människan använder i sitt tänkande och som kan fungera annorlunda vid utvecklingsstörning, bland annat:

- Att styra det egna beteendet
- Att förstå att andra har andra tankar och känslor än de man själv har
- Att skapa en helhet av delar

Föreläsare är SvenOlof Dahlgren, fil. dr och leg. psykolog, med lång erfarenhet av att arbeta med barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning.

Tid	19 april 2018, 13.00-16.00
Plats	Josabethsalen, Olivecronas väg 7, Stockholm
Ansvarig	Tomas Myrberg, 08-123 350 28, tomas.myrberg@sll.se
Sista anmälningdag	25 mars 2018 på www.habilitering.se/kalendarium

26. Temaeftermiddag om Downs syndrom för mor- och farföräldrar

APR
19

För mor- och farföräldrar och andra närstående till barn med Downs syndrom

Som närstående har man funderingar och frågor om barnets funktionsnedsättning. Kerstin Lindholm Wallander, specialist i barn- och ungdomsmedicin, talar om medicinska frågor. En mor- eller farförälder berättar om hur det är att ha ett barnbarn med Downs syndrom. Personal från Tittut spädbarnsverksamhet berättar om och visar upp sin verksamhet. Syftet med eftermiddagen är att få mer kunskap och att få möjlighet att dela tankar och upplevelser med varandra.

Tid	19 april 2018, 13.00-16.00
Plats	Olivecronas väg 7, plan 3, Spädbarnsverksamheten Tittut
Ansvarig	Tittut, 08-123 350 75, tittut.slso@sll.se
Sista anmälningdag	2 april 2018 till tittut.slso@sll.se, 08 123 350 75

27. Kommunikationspass – en metod som underlättar samtal med en person som använder AKK

APR
20

För närstående till personer med funktionsnedsättning, samt yrkesverksamma. Anmäl er gärna som ett nätverk eller team.

Ett kommunikationspass är ett individuellt utformat, personligt och lättillgängligt sätt att presentera all den komplexa information som behövs för att omgivningen på bästa sätt ska kunna kommunicera med personen som använder alternativa kommunikationssätt.

Metoden Personal Communication Passports har sitt ursprung i Skottland. Information om personens kommunikationssätt, förutsättningar för kommunikation och faktorer som påverkar hur kommunikationen fungerar beskrivs på ett personligt och lättillgängligt sätt i en bok. Korta texter i jagform illustrerade med bilder eller filmklipp används. Kommunikationspasset ger också information om personens intressen och tips om samtalsämnen som gör att det går lätt att komma igång att kommunicera.

Tid	20 april 2018, 09.00-16.00
Plats	StoCKK, Sabbatsbergs Sjukhus, Olivecronas väg 7, plan 2
Kostnad	Kostnadsfritt för närstående, 1800 kr exkl. moms för yrkesverksamma
Ansvarig	Karen Meyer, 08-123 351 50, stockk.slso@sll.se
Sista anmälningdag	1 april 2018 på www.habilitering.se/kalendarium

28. Att som enskild använda sig av lagarna SoL och LSS för hjälp och stöd

APR
23

För närstående till personer med funktionsnedsättning

Kommunernas hjälp och stöd till personer med funktionsnedsättning och deras anhöriga ges enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Föreläsningen berör följande frågor: Vad skiljer lagarna åt? Hur ansöker man om insatser? Vad gör man om ansökan avslås eller om man inte får de insatser som beviljats? Föreläsare är Helena Bjerkelius, socionom på Forum Funktionshinder. Syftet med föreläsningen är att ge uppdaterad information om gällande regelverk och hur man som enskild kan använda sig av det.

Tid	23 april 2018, 18.00-20.00
Plats	Josabethsalen, Olivecronas väg 7
Ansvarig	Eva Forss, 08-123 350 13, eva.forss@sll.se
Sista anmälningdag	1 april 2018 på www.habilitering.se/kalendarium

29. Stress i ett utmanat föräldraskap (asd)

APR
26

För föräldrar till barn och ungdomar upp till 18 år med autismsdiagnos

Föräldrar som har barn med diagnos inom autismspektrum upplever ofta mer stress i vardagen. Hur förhindrar man då att själv "gå in i väggen"? Vad är viktigt att tänka på när man är förälder till ett barn med asd där tillvaron ofta är prövande för både barn och förälder? Föreläsningen kommer att belysa både risk- och friskfaktorer samt ge tips på hur man hanterar ett föräldraskap som ofta är mer utmanande än vanligt. Kvällens föreläsare Bella Stensnäs, leg. Psykolog på Stressmottagningen, har under många år arbetat med stressrelaterad ohälsa och har tidigare arbetat på Aspergercenter.

Tid	26 april 2018, 18.00-20.30
Plats	Aulan, Rosenlund, Tideliussgatan 12, Stockholm
Ansvarig	Tomas Myrberg, 08-123 350 28, tomas.myrberg@sll.se
Sista anmälningdag	25 mars 2018 på www.habilitering.se/kalendarium

30. Styrkan i att vara två

APR
27

För föräldrar till barn och ungdomar med funktionsnedsättning

Föräldrar som har barn med funktionsnedsättning har en extra utsatt situation med många svåra beslut och uppgifter att lösa. Detta kan innebära svåra påfrestningar på parrelationen. Under dagen kommer vi att använda oss av olika teorier, erfarenheter och tips, varvat med samtal i mindre grupper. Ni får även verktyg för hur ni kan utveckla ert sätt att samarbeta. Kursledare är Britta Lundkvist, beteendevetare och förälder till en ungdom med funktionsnedsättning. Begränsat deltagarantal.

Tid	27 april 2018, 09.00-16.00
Plats	Ersta konferens, Erstagatan 1K, Stockholm
Kostnad	150 kr, kaffe och lunch ingår
Ansvarig	Anne Skaarud, 08-123 350 24, anne.skaarud@sll.se
Sista anmälningdag	2 april 2018 på www.habilitering.se/kalendarium

31. Skuggsyskon – en utbildningspjäs av och med Östra Teatern

MAJ
3

För alla intresserade

Janne, Micke och Rebecka är uppväxta i familjer där det fötts ett annorlunda barn, ett barn med funktionsnedsättning. Vem stöttade dem och förstod vad de tvingades offra? Inte tilläts vara barn, utan blev vuxna alldeles för tidigt. Kärleken och beskyddarinstinkten var stark. Men också de tabubelagda skuld-känslorna. Östra Teatern låter syskonen träda fram ur skuggorna. Föreställningarna är baserade på verkliga upplevelser och följs av en diskussionsstund mellan ensemblen och publiken. Syftet är att deltagarna ska få en ökad förståelse för människor med funktionsnedsättning och deras livssituation och reflektera över frågor som bemötande, mångfald, rekrytering och social hållbarhet.

Tid	3 maj 2018, kl 17.00-19.00
Plats	Aulan, Rosenlund, Tideliussgatan 12, Stockholm
Ansvarig	Anne Skaarud, 08-123 350 24, anne.skaarud@sll.se
Sista anmälningdag	8 april 2018 på www.habilitering.se/kalendarium

32. Struktur och hjälpmedel i vardagen för barn med adhd/add

MAJ
7

För närstående till barn (5-12 år) med adhd/add

Barn med adhd/add har ofta svårt att lära sig vardagsrutiner, passa tider, hålla reda på sina saker och komma ihåg vad de ska göra. Vid denna föreläsning får du ta del av många exempel på hur man kan skapa struktur i vardagen med scheman, tidshjälpmedel, bildstöd och påminnelsehjälpmedel.

Tid	7 maj 2018, 16.00-19.30
Plats	StoCKK, Sabbatsbergs Sjukhus, Olivecronas väg 7, plan 2
Ansvarig	Karen Meyer, 08-123 351 50, stockk.slso@sll.se
Sista anmälningdag	19 april 2018 på www.habilitering.se/kalendarium

33. Mitt barns rättigheter – skolans juridik

MAJ
15

För närstående till barn och ungdomar med neuropsykiatrisk diagnos

Eftermiddagen vänder sig till föräldrar som har ett barn med en neuropsykiatrisk diagnos. Magnus Jonasson, jurist med inriktning mot skoljuridik och som arbetat på bl.a. Skolinspektionen, berättar om de lagar och styrdokument som reglerar skolan. Frågor som berörs under eftermiddagen är delaktighet och inflytande för barn och föräldrar i skolan, anpassningar och särskilt stöd, rätten att välja skola samt vad man som förälder kan göra om skolsituationen inte fungerar.

Tid	15 maj 2018, 13.00-16.00
Plats	Rörstrands konferenscenter, Rörstrandsgatan 5, Stockholm
Ansvarig	Eva Forss, 08-123 350 13, eva.forss@sll.se
Sista anmälningdag	29 april 2018 på www.habilitering.se/kalendarium

34. Föräldrakraft – att få kraft och ork att räcka till

MAJ
15

För föräldrar till barn och ungdomar upp till 18 år med funktionsnedsättning

Att vara förälder till ett barn med funktionsnedsättning ställer ofta stora krav. Hur får du kraft att orka och räcka till? Kursen visar hur man kan ta vara på sin tid och energi. Handledare är Britta Lundkvist, beteendevetare och förälder till en ungdom med funktionsnedsättning. Tillsammans med henne arbetar gruppen aktivt för att hitta redskap som ger ökad kraft och styrka. Kursen bygger på att man deltar vid båda tillfällena.

Tid	15 och 22 maj 2018, 18.00-21.00
Plats	Ersta konferens, Erstagatan 1K, Stockholm
Ansvarig	Helena Bjerkelius, 08-123 350 22, helena.bjerkelius@sll.se
Sista anmälningdag	15 april 2018 på www.habilitering.se/kalendarium

35. Mediciner vid adhd/add

MAJ
17

För närstående till barn och ungdomar upp till 18 år med adhd/add. Ingen föransmälan.

Även om det inte går att bota adhd/add kan många ha nytta av läkemedel för att lättare kunna koncentrera sig. Medicinering bör alltid kombineras med föräldrautbildning, anpassning av skolsituationen eller andra stödinsatser. Föreläsare är Kerstin Malmberg, överläkare specialist i barn- och ungdomspsykiatri, med. dr som presenterar aktuell kunskap om medicinsk behandling av adhd/add. Hon går igenom vilka preparat som finns, hur de verkar och hur man kan hantera olika biverkningar. Tillfälle ges att ställa frågor samt utbyta erfarenheter om hur medicinerna fungerar.

Tid	17 maj 2018, 17.00-19.30
Plats	Aulan, Rosenlund, Tideliussgatan 12, Stockholm
Ansvarig	Eva Forss, 08-123 350 13, eva.forss@sll.se

36. Arbeta med barn och ungdomar som har adhd

MAJ
21

För alla intresserade. Ingen föransmälan.

Föreläsningen ger grundläggande kunskap om adhd med fokus på strategier för dig som arbetar med barn och ungdomar. Du får med dig både strategier och verktyg att använda i ditt arbete. Föreläsare är Emma Sjöström, leg psykolog på adhd-center.

Tid	21 maj 2018, 13.30-16.30
Ansvarig	Tomas Myrberg, 08-123 350 28, tomas.myrberg@sll.se
Plats	Rörstrands konferenscenter, Rörstrandsgatan 5, Stockholm

37. Ågesta folkhögskola - elever berättar om arbete och boende

MAJ
21

För alla intresserade

Föreläsarna går Ågestas ettåriga informatörsutbildning, de har Aspergers syndrom och berättar om sina egna erfarenheter. Hur fungerar det på jobbet när man har Aspergers syndrom? Hur fungerar arbetsuppgifterna, fikapauserna, samarbetet med arbetskamraterna och med chefen? Ska man berätta om sin diagnos, vad innebär det och för vem ska man berätta? Att flytta hemifrån kan vara extra utmanande när man har Aspergers syndrom. Boendesituationen varierar. Föreläsarna berättar om vilka svårigheter de upplever och vilka strategier de använder för att få vardagen att fungera. Hur är det att få hjälp av en boendestödare? Hur är det att bo ihop med någon och hur känns det att bo själv?

Tid	21 maj 2018, 13.30-16.00
Plats	Josabethsalen, Olivecronas väg 7, Sabbatsberg
Ansvarig	Helena Bjerkelius, 08-123 350 22, helena.bjerkelius@sll.se
Sista anmälningdag	6 maj 2018 på www.habilitering.se/kalendarium

38. Bokläsning – anpassade böcker

MAJ
28

För närstående till barn och ungdomar under 12 år

StoCKK (Stockholm Center för Kommunikativt och Kognitivt stöd) inbjuder till en eftermiddag om att läsa tillsammans med sitt barn. Föreläsarna ger exempel på hur man kan göra olika anpassningar för att göra lästunden till ett tillfälle för samspel och delaktighet, oavsett kommunikationssätt. Vi visar exempel på böcker som anpassats med bildstöd, tecken, enkel samtalsapparat och surfplatta (iPad).

Tid	28 Maj 2018, 13.00-16.30
Plats	StoCKK, Sabbatsbergs Sjukhus, Olivecronas väg 7, plan 2
Ansvarig	Karen Meyer, 08-123 351 50, stockk.slso@sll.se
Sista anmälningdag	13 maj 2018 på www.habilitering.se/kalendarium

39. Medicinering när man har två neuropsykiatriska diagnoser: adhd/add och ASD

MAJ
31

För närstående till barn och ungdomar upp till 18 år som har två neuropsykiatriska diagnoser. Ingen föranmälan.

En stor andel av barn och ungdomar med ASD har också en andra diagnos: adhd/add. Vid en sådan andra diagnos kan läkemedel ofta vara till nytta. Men medicinering bör alltid kombineras med föräldrautbildning, anpassning av skolsituationen eller andra stödinsatser. Föreläsare är Kerstin Malmberg, överläkare specialist i barn- och ungdomspsykiatri med. dr som beskriver medicinering vid adhd/add när barnet också har asd. Hon går igenom vilka preparat som finns, hur de verkar och vilka biverkningar de kan ha. Tillfälle ges att ställa frågor samt utbyta erfarenheter om hur medicinerna fungerar.

Tid	31 maj 2018, 17.00-19.30
Plats	Aulan, Rosenlund, Tideliussgatan 12, Stockholm
Ansvarig	Eva Forss, 08-123 350 13, eva.forss@sll.se

40. PODD – tvådagars introduktionskurs

JUN
13

För alla som arbetar med personer i behov av AKK, samt närstående till personer i behov av AKK.
PODD (Pragmatisk Organisering av Dynamisk Display) är ett kommunikationsmaterial som utgår från typisk språkutveckling och att språket utvecklas genom användning. Kursen ger grundkunskap i att använda PODD-materialet och anpassa det efter individuella behov. Kursen är ett första steg i att bli handledare i PODD. Syftet är att ge personer som använder AKK ett ordförråd som gör att de kan kommunicera.

Tid	13 och 14 juni 2018, 08.30-16.30
Plats	StoCKK, Sabbatsbergs Sjukhus, Olivecronas väg 7, plan 2
Kostnad	Kostnadsfritt för närstående, 2700 kr exkl. moms för yrkesverksamma
Ansvarig	Karen Meyer, 08-123 351 50, stockk.slso@sll.se
Sista anmälningdag	24 maj 2018 på www.habilitering.se/kalendarium

41. Skolans stöd till barn med funktionsnedsättning

SEP
27

För närstående till barn med funktionsnedsättning, upp till 16 år
Vad behöver du som är förälder till ett barn med funktionsnedsättning veta om skolan? Vad menar skolan med stöd? Wern Palmius, rådgivare på Specialpedagogiska skolmyndigheten, berättar om hur skolan fungerar, vilka styrdokument skolan arbetar utifrån samt förklarar vilka verktyg skolan använder för att tillgodose behovet av stöd. Kvällen riktar sig till föräldrar som har barn som ska börja skolan eller redan går i skolan, från förskoleklass till och med årskurs 9.

Tid	27 september 2018, 18.00-21.00
Ansvarig	Anne Skaarud, 08-123 350 24, anne.skaarud@sll.se
Sista anmälningdag	2 september 2018 www.habilitering.se/kalendarium

42. Små barn med hjärnskada

OKT
17

För föräldrar till barn 0-3 år med hjärnskada
Temadag för föräldrar till barn som har en hjärnskada. Det kan vara en hjärnmissbildning, mikrocefali, misstänkt cp-skada eller en centralmotorisk rubbning. Katarina Lindström, barnneurolog på Astrid Lindgrens barnsjukhus, talar om medicinska frågor och om hjärnans funktioner. Anna Pella, författare till "När du ler stannar tiden", och Anders Furuviik, berättar om livet med dottern Agnes som har en svår hjärnskada. Medverkar gör också psykologer och specialpedagoger vid Tittuts spädbarnsverksamhet. Syftet med dagen är att få kunskap och möjlighet att dela tankar och upplevelser med varandra.

Tid	17 oktober 2018, 09.00-16.00, kostnad 150 kr, kaffe och lunch ingår
Plats	Olivecronas väg 7, plan 3, Spädbarnsverksamheten Tittut
Ansvarig	Spädbarnsverksamheten Tittut, 08-123 350 75, tittut.slso@sll.se
Sista anmälningdag	30 september 2018 till tittut.slso@sll.se , 08 123 350 75

43. Små barn med hjärnskada - mor- och farföräldrar

NOV
15

För mor-och farföräldrar och andra närstående till barn 0-3 år med hjärnskada
Som nära anhörig har man funderingar och frågor om barnets hjärnskada samt vad den kan innebära. Katarina Lindström, barnneurolog på Astrid Lindgrens barnsjukhus, talar om medicinska frågor och om hjärnans funktioner. Samtal mellan Anna Pella, författare till "När du ler stannar tiden" och hennes mamma. Hur påverkas relationen när ens barn får ett barn med hjärnskada? Personal från Tittuts spädbarnsverksamhet berättar också om och visar sin verksamhet. Syftet med eftermiddagen är att få kunskap och möjlighet att dela tankar och upplevelser.

Tid	15 november 2018, 13.00-16.00
Plats	Olivecronas väg 7, plan 3, Spädbarnsverksamheten Tittut
Ansvarig	Tittut, 08-123 350 75, tittut.slso@sll.se
Sista anmälningdag	28 oktober 2018 till tittut.slso@sll.se , 08 123 350 75

Välkommen till Forum Funktionshinder

Forum Funktionshinder är Habilitering & Hälsas informationscenter med bibliotek, frågetjänst, vägledare, kurser och arrangemang. Vi arbetar för att öka kunskapen om funktionsnedsättningar och dess konsekvenser och vänder oss till alla berörda och intresserade.

Forum Funktionshinder

Olivecronas väg 7, 113 61 STOCKHOLM
forumfunktionshinder.sls@sl.se
www.forumfunktionshinder.se

Kurser och arrangemang

08-123 350 20
forumfunktionshinder.sls@sl.se

Frågetjänst

Telefontid: Måndag - fredag, 08.30-16.30
08-123 350 10
forumfunktionshinder.sls@sl.se

Bibliotek

Måndag, tisdag och torsdag 12.30-16.30, onsdag 10.00-16.30.
Olivecronas väg 7, entréplan, Stockholm (Sabbatsberg)
08-123 350 30

Frågetjänst i biblioteket

Du kan träffa en av våra socionomer när biblioteket är öppet. Besöket kan vara upp till 20 minuter. Du kan vara anonym. Vi har tystnadsplikt och vi för inte journal. Det går inte att förboka tid.

Våra webbsidor

Här hittar du mycket information.

habilitering.se

funktionshindersguiden.se

autismforum.se

funktion.se